

Egy színház a sok közül

Negyvenéves a Szegedi Szabadtéri Játékok

Elcsitulnak a viták a Szegedi Szabadtéri Játékok hivatása, célja, műsor-szerkezete körül. Az ország közéle-ménye tudomásul vette, hogy a Dóm téri színház nem elsősorban ösztársadalmi ügy, hanem egy színház a sok közül. Kicsit nagyobbra méretezett ugyan, mint illenék, s ezért talán hivalkodóbb is, mint produkcióinak színvonala, de mégiscsak egy nyári színház — ahogy vezetői az elmúlt évtizedben megállapodtak benne: népszínház — arra hivatott, hogy a nyári szünet ide-jén idecsalogassa az ország színhász-retrő közönségét, s ki-ki megtalálja műsorában a műveltséghez, izléséhez legközelebb álló előadást.

Es ha így fogjuk fel, s nem emeljük jelentőségben a többi nyári színházak fölé, könnyebben megbarátkozunk azzal a tisztas közép-szerű színvonalal is, amely több év előadásait figyelem-be-veve, a szegedi szabadtéri sajátja. Kie-melkedő bemutatók ugyanúgy találha-tók a történetében, mint bármely más becsületes színház múltjában, és azok-hoz hasonlóan visszaemlékszünk szá-mos átlagos vagy az átlagosnál gyen-gébb produkcióra is.

Derült száraz idő várható

No, nem feltétlenül az időjárásban, mert ilyen jelzést nem adott ki a me-teorológiai intézet, de derült száraz idő várható a szabadtéri idei műsorában valószínűleg nagyobb viharok nélkül. Mint Horváth Mihály a játékok igaz-gató-helyettese elmondta, az elmúlt ti-zenkét esztendő alatt kialakult műsor-szerkezeten nem változtatnak. A statisztikai adatok ugyanis azt bizonyít-ják, hogy csak a színház műfajok vál-tozatosságával képesek megfelelő lét-számú közönséget Szegedre vonzani. Arra azonban töreksznek, hogy az adott szerkezeten belül mindig jelen-tkezzenek valamilyen újszerű megoldá-sal. Nem zárják ki annak a lehetősé-gét sem, hogy négy-ötvenként ismét-elt műsorra tüzzenek egy-egy sike-resnek bizonyult darabot, hiszen egyet-len színház sem létezik repertoár nél-kül. Így például éppen a közönség ki-vánságára jövőre újra előadják Erkel valamelyik operáját.

Előretörték a szegediek

Az előbbieket ismeretében vegyük mostmár szemügyre a műsört. Július 17-én Hacsaturján Spartacus című 3 felvonásos baletijével nyit a Dóm téri színház. Ez a balett az operaház egyik legsikeresebb előadása volt az utóbbi években, s a játékok vezetői remélik, hogy hasonló sikert ér meg Szegeden is. Vonzó a két főszereplő neve: Kun Zsu-za és Filop Viktor táncolják, alakít-ják Spartacust, illetve Flávia szerepét. Furray Gábor a közsínházétól merőben elütő, monumentális díszletet tervezett az előadásához.

A Magyar Allami Népiénekváltás egyik legsikeresebb szereplője a játékoknak. A 12 évadből 7 nyáron át fellépett a szegedi színpadon, s talán legnagyobb közönségsikere éppen ehhez a színpad-hoz fűződik. A most 20 esztendővel egy-üttés Ecséri lakodalmas című összeál-lításában műsorainak legjavát szedte csokorba.

Régi terve a játékok irányítóinak, s igénye az operakedvelők közönségnek is, hogy a Borisz Godunovot bemutassák ezen a méreteiben az opera monumen-talitásához oly annyira méltó színpa-don. Az eredeti elképzelés szerint a Moszkvai Nagy Színház teljes szereplő gárdáját hívták vola meg az opera be-mutatójára, de rádöbentek, hogy ilyen nagylétszámú együttést Szegeden el sem tudnának helyezni. Így aztán ma-gyar nyelven s a címszereplőt kivéve magyar énekesekkel hallhatjuk majd Muszorgszkij operáját, amelyet Szine-tár Miklós rendez és Vaszy Viktor ve-zényel. Borisz Godunov szerepét Ni-kolaj Gyuszelev a Szófia-i Operaház tagja vállalta. Azoknak, akik figyel-mesen vizsgálják az egyelőre stencillel sokszorosított színlapokat, föltűnik, hogy az idén szokatlanul sok szegedi színészt, énekest foglalkoztat a szabad-téri. A Borisz Godunovban viszontlát-hatjuk Berdál Valériát, Gregor Józse-fet, Karikó Terézt, Réti Csabát, Sinkó Györgyöt és Gyimesi Kálmánt.

A Csinom Palkóban pedig — amelyet 1960-ban már egyszer bemutatnak a Dóm téren — Bessenyei Ferenc és Agárdi Gábor neve mellett olvashatjuk a szereposztásban Berdál Valéria, Ho-rváth Eszter, Gregor József, Károlyi István, Krasznó Klári, Bicskei Ká-roly, Fogarassy Mária s még több sze-gedi színész nevét.

Hasonlót mondhatunk a Dózsa György szereposztásáról is. Külön örö-münkre szolgál, hogy nemcsak kisebb epizód, vagy — mint régebben szokás volt — félig-meddig statiszta szerepe-ket bízták rájuk, hanem fontos fősze-repeket is.

Ilyes Gyula Dózsa-áról szóló drámájá-nak műsorra tűzését a közelgő Dózsa évforduló is indokolta. Az előadást Félix László rendezte, a címszerep-et Bessenyei Ferenc alakítja. Vendégel-lesznek még az előadásnak többek kö-zött Nagy Áttila Mészáros Lőrinc, So-mogyvári Rudolf Zápolya, Kállai Fe-

renc Báthori szerepében. S hogy még néhány nevet említsünk: Annát Mol-nár Piroska, II. Ulászlót Mariáss József, Bakócz érseket Bicskei Károly alakítja.

Peches évad után

A szegediek jól emlékeznek rá, hogy a felújított szabadtéri játékok törté-ne-tében a tavalyi volt a legpechesebb szezon. Két bemutatót mosott el az eső. Reméljük, hogy negyven éves születés-napját — 1931-ben tartották a Dóm té-ren az első előadást —, kiegyensúlyo-zott körülmények között ünnepelheti Szeged nyári színháza. Erre a nyárra egyébként más évforduló is jut: július 24-én a Borisz Godunov bemutatóján érkeznek el a felszabadulás után fel-újított játékok kétszázadik előadásá-hoz, s addigra valószínűleg üdvözölhe-tik az egymilliomodik nézőt is.

Ami a közönség érdeklődését illeti, elővetelben ötvenezer jegy kelt el. Leg-többen a Csinom Palkóra és a népi együttes műsorára kíváncsiak, a többi előadásra nagyjából egyenlő mennyisé-gű jegyet vásároltak.

Üdönság, hogy ettől az évtől kezd-ve a játékok vezetői vállalni fogják a túlméretezett nézőtér kedvezőtlen kö-vetkezvényeit is, s nem igyekeznek mindenáron megtölteni a széksorokat. Szegediek figyelm! Jó lesz a jegyeket a pénztárnál beszerezni, mert ezután nem osztogatják a potyajegyeket.

S ha a fenti konzekvenciát egészen végiggondolnánk, talán még az is előfo-rdulhatna, hogy a kockázat vállalásával egy-egy kevésbé biztonságos darabot is műsorra tűzzenek előbb-utóbb, s ak-kor a szabadtéri újra a szakmai ér-deklődés középpontjába kerülhetne.

F. J.

Megjelent az Acta Iuvenum

Szeretettel köszöntjük a természet-tudományi kar új 1970-es ifjúsági acta-ját. A IX. Országos Tudományos Diákköri Konferencián 14. pályázatot nyert természettudományi szakos hall-gató kapta meg azt a kitüntető lehe-tőséget, hogy a tudományos kiadványban dolgozataik rezüméjét megjelentethe-tik.

Közülük kilencen éltek ezzel. Így a legfrissebb Acta Iuvenumban Bere-k Imre, Huhn András, Hajdú Eva, Ká-rossy Csaba, Kovács Ilona, Simon Má-ria, Sümeji Mihály, Szabó Iren és Tóth Géza nevet olvashatjuk.

Dolgozataikat a Bolyai Intézethez, a Rádió Kémiai Tanszékhez, a Szervet-len és Analtikai Kémiai Intézethez, a Kolloidkémiai Tanszékhez, a Növény-elettani és Mikrobiológiai Intézethez, a Természeti Földrajzi Intézethez és az Eghajlattan Intézethez írták.

Egy újszülött klubról

Van Bolyai épület, Bolyai kollégium, a legújabb Bolyai pedig klub a fiú kol-légiumban. Valóban újszülött, hiszen a kollégiumnak csak a tavaszi szünet után lett arra módja, hogy az első eme-leten egy szobát szabaddá tegyen. Mi-re úgy-ahogy berendezték, elérkezett a vizsgaidőszak. Jelenleg tanuló. Az a szólamondás, hogy „nagy úr a nincs”. Ez így igaz. És jól jött a másik 2 zsú-folt tanuló mellé ez a harmadik. (A többi kollégium figyelmebe: lány csop-ortársak is feljárhatnak ide tanulni.)

Vizsgaidőszakon kívül viszont való-ban klub lesz. Felszerelése még sze-rény, de a diákbizottság nagyon bizik a kar vezetőinek segítségében. Úgy hir-lik a klubavatón ígéretet is kaptak ér-re. Amilyük most van — rexasztal, könyvszekrény, néhány asztal, szék — azt az egyetemi árverésen szerezték a Liliom utcai klub volt felszereléséből. Vettek egy tv-t is, így kurrens műso-rokat — leginkább focimeccset — most már két helyen nézhetik a kollégium lakói. Igaz, a kép élvezhetetlen, mert hiába kérélik a házi műhelyt, nem javítja meg az antennát — de már mégsem 160-an szoronganak a föld-színti terebben.

Majd ha igazán klub lesz belőle, ak-kor azt tervezik — mindenestre re-ménykednek, hogy a nyáron kifestik —, hogy sziklakertet csinálnak az egyik ablakmelyedésbe, vesznek még egy könyvszekrényt és folyóirattartókat. Beindítják a fotókört, a magnós klubot, a bridz és tarokk kört és helyet bi-ztosítanak különböző vitaköröknek. Nemrég pótolták a fotókör felszerel-ését. (A kari KISZ-bizottságtól kaptak erre 200 forintot.) Szeretnének a klub-ban rendszeresen fotókiállítás rendezni és szeretnék természetesen játékok-kal felszerelni.

Első kollégiumi klub a tudomány-egyetemen. Nem akar és nyilván nem is konkurálhat a majdani egyetemi klubbal. Egy biztos: jó, hogy van, jó lesz, ha valóban klub válik belőle.

Hogyan művelődnek?

A hallgatók nem jelentéktelen része semmiféle művelődési alkalmat nem használ ki, akár az egyetem, akár a vá-rós szolgáltatásait nézzük — állapítja

meg dr. Szentirmai László és dr. Vág-voigly András szociológiai vizsgálata, amely a közelmúltban látott napvilá-got. A Felsőoktatási Pedagógiai Kutató Központ által kiadott beszámoló „A József Attila Tudományegyetem hall-gatóinak művelődési szokásai”-ról na-gyon alapos, gondos munka. Sokkal több, mint a tények egyszerű szocioló-giai felmérése. Mint azt a kötet elősza-vában dr. Maróti Andor lektor meg-állapítja: „A szerzők érdeme elsősor-ban talán éppen az, hogy az önműve-lési igények megnyilatkozását állítják vizsgálatuk középpontjába, másrészt az, hogy figyelmeztetnek arra, hogy nem a kulturális rendezvények meny-nyisége a lényeges számunkra. Ta-nulmányunk emberközpontú, és sor-ra veti fel azokat a nehézségeket, amelyek az egyéni fejlődés akadályai-ként jelentkeznek.” A szerzők célja a művelődési szokásrendszer feltérké-pzésével a felelősségért ebresztése — s éppen ez teszi értékessé a munkát.

Évente 500 forint könyvre

A vizsgálat során a hallgatóság 15%-át adó reprezentatív mintától ka-pott adatokra építettek a kutatók. Számbavették az egyetem által nyújtott művelődési lehetőségeket, a középisko-lás kor óta változott művelődési szoká-sokat, és a diploma megszerzése utáni művelődési elvárásokat — s ezekből igen figyelemreméltó következtetéseket vontak le. A 250 oldalas kötetben fel-sorakoztatott adatok és azok elemzése egyszersmind rendkívül tanulságos ol-vasmány s figyelmeztetés, ösztönzés arra, hogy az egyetem és a hallgatók kulturális törekvéseit megalapozottab-bá, igényesebbé, differenciáltabbá te-gyük. Idézzünk ennek bizonyítására a szociológiai vizsgálat legerdekeesebb megállapításából:

Az olvasást az önművelés alapjának tekintik a szerzők s úgy találják, hogy ebből a szempontból a kép megnyu-gató. A hallgatók 10%-a egy évben legalább 10 olyan könyvet elolvas, ami nem kötelező olvasmány, 90% pedig ennél jóval többet olvas. A rendszeres könyvtárlátogató hallgatók átlagosan 207 kötetes saját (illetve családi) könyv-tárral rendelkeznek, évente átlagosan 500 forintot költenek könyvvásárlásra. A hallgatók 67 százaléka rendszeresen olvassa valamelyik irodalmi folyóira-tunkat is. (Legnépszerűbb a Nagyvilág.) Sajnálatos azonban hogy a meg-

kérdettek közül csaknem minden ne-gyediknek nincs kedvelt, állandóan ol-vasott szerzője. A hallgatóknak több mint 50 százaléka szabadidejében éven-te legalább hét kötetnyi szakirodal-mat olvas.

A színháztól az Art Kinó-ig

A rendszeres színház-bajárók ösz-szegyetemi szinten 86,1%-ot képviselnek, ami országos viszonylatban is igen jó arány. A színház iránt elsősorban a természettudományi kar hallgatói ér-deklődnek (a másik két karon a vi-szonylagos közömbösséget talán túlzott igényességgel vagy sznobizmussal lehet magyarázni.) A bérlet tulajdonosok többsége lány. Mindhárom kar hallgatói rendszeresen járnak moziba — főleg a fiúk. A bölcsészeknek 44,9%-a, a jogá-szoknak 46,0%-a, a TTK-soknak 46,8%-a jár hetenként legalább egyszer moziba. Jelentős tényezője hallgatóink filmkul-túrájának az Art Kinó sorozat, a lá-nyok 25,9 százaléka, a fiúk 27,9 száza-léka havonta legalább egyszer látogat-ja.

Hallgatóink zenei kultúrája sajnos sokkal kedvezőtlenebb képet mutat. Igaz, hogy a Collégium Artium zenei szekciója népszerű hatása azonban nem kielégítő, mert például a hallgatóság körében a hangverseny látogatások szintje igen alacsony. A megkérdezett bölcsészek közül a hangversenyre soha nem járók aránya 37,3%-a, a jogászok-nál 51,2%, a TTK-soknál 65%.

A képzőművészeti érdeklődés, bár magasabb szintű a zeneinél, nem me-gfelelő. Az egyetemista lányoknak csu-pán 22 százaléka, a fiúknak csak 20,3 százaléka látogat havonta legalább egyszer tárlatot, vagy múzeumot.

A szerzők megállapítják, hogy a hall-gatók művelődési szokásainak fejlődé-sében az anyagi tényezők nem játsza-nak jelentős szerepet; a művelődési szokások szintjét döntően a hallgatók szabadidőgazdálkodása befolyásolja és határozza meg.

A fenti adatok és megállapítások is jelzik, hogy a tények felmérése alapos, összegezése teljes, s ezért minden elis-merés megilleti a szerzőket. A jövőben a kutatók feladata — ahogyan azt ma-guk is leszögezik — olyan vizsgálatok végzése, amely arra derít fényt, hogy milyen tényezők motiválják az önmű-velődést; illetve a felvetődő problémák megoldásának lehetőségeit keressék.

SZ. M.

Egyetemista sonderklasse páros

Beszámoló a Savaria táncversenyéről

Nézőnek és táncosnak egyaránt ér-dekes résztvenni a szombathelyi Sa-varia táncversenyen. Impozáns sport-palota, kitűnő zenekar, tizenkilenc or-szág legjobb társastáncosai, a szívár-vány minden színében pompázó ruhák — mindez még a laikus szemlélőnek is bőségesen nyújt látnivalót.

A háromnapos verseny első napján a „B” osztályos táncosok léptek parket-re. A magyar bajnokságon a Pusztai István (jogász hallgató)—Kátai Andrea (Tömörkény gimnazista) páros a latin-amerikai táncok versenyén az előkelő második, a standard táncok vetélkedő-jén a harmadik helyezést érte el. Dr. Taródi Béla (vegyész)—Tóth Erzsébet (főiskolás) kettőse ugyanebben az osz-tályban az ötödik, illetve a hatodik helyen végzett.

A következő napon a „sonderklasse” párosok versenyén már nemzetközivé

bővült a mezőny. Tizenkilenc ország 24 párjának küzdelme valószínűleg kis világ-bajnokság volt. Epp ezért volt a rész-vétel nagyjelentőségű a szegedi son-derklasse-páros — Maros Zoltán (SZO-TE)—Fodor Katalin (TTK) — számára. A fiatal kettős a latin-amerikai tá-ncokban végül is a tizenhatodik helyen végzett — számos külföldi párost me-gelőzve. Ez egyébként a magyar bajnok-ság ötödik helyét jelentette számukra.

A nagy élményen túl eredményes is volt tehát a Móra-táncklub tagjainak szombathelyi szereplése. Mégis idekí-váncolják az a megjegyzés, hogy a ver-seny rendezősége nem a legmegfelelőbb időpontot választotta ki. A táncklub tagjai ugyanis jó részt egyetemisták — bizonyára így van ez más kluboknál is — és így bizony május második felé-ben nagyon közel van a vizsgaidőszak.

K. A.

A Móra tánc-klub sonderklasse párosa: Maros Zoltán — Fodor Katalin.